

1. Küsin sellist asja, et kas mina peatoimetajana saan meie lehel muuta kasutajate rolle? Tahaksin osadele toimetajatele anda lisaks administraatori rolli, et nad saaksid nt minu pandud artiklitekste toimetada.

Muutsin Sinu rolli „administraator“.

Täiendav juhisp:

Administraatoril on sisutoimetajast oluliselt rohkem õiguseid, muuta mh lehe sätteid. Selle rolli omistamisel peab olema kindel, et kasutaja ei tee süsteemis rohkemat, kui vajalik. Rolli saab kasutajatel muuta haldusmenüüst kasutajad (urlilõpp: /admin/people). Vali kasutaja juurest „muuda“. Märgi kasutaja detailvaate sektsioonist rollid „Administraator“ ning salvesta muudatus nupust „Salvesta“.

Juhul, kui peakasutaja on loonud artikli ning soovib selle toimetamise õigust anda peatoimetajale, siis võib alternatiivina määrata artikli autoriks konkreetse peatoimetaja. Ava artikli muutmise vaade, milles on tuleb avada sektsioon „Autorluse teave“. Väljale autor tuleb alustada kasutajanime trükkimist, kuhu süsteem pakub selle info põhjal kasutaja automaatselt. Määra kasutaja ja salvesta artikkel.

2. Samuti uurin, et sellist vihjekasti koos piltide lisamise võimalusega vist uues keskkonnas ilma lisaarenduseta tekitada ei saa? Eriti veel nii, et info liiguks sisestamise järel kodulehelt koos piltidega välja konkreetsele meiliaadressile. <https://vet.agri.ee/et/node/1715>

Jah saab lisada ilma täiendava arenduseta. Veebivormi loomisel on soovitatav kaasata oma maja webmaster või IT abi.

Veebivormi lisamine artiklisse ja avalehele toimub „Veebivorm“ komponendiga. Saab lisada iseseisvalt või horisontaaljaotuse sisse (50/50,33/66,66/33,33/33/33). Lisamiseks tuleb eelevalt veebivorm valmis teha menüüst struktuur -> veebivormid -> lisa veebivorm (url lõpuga /admin/structure/webform). Pane loodavale veebivormile süsteemne nimetus, mida kuvatakse hiljem selle lisamisel artiklisse. Vormi näite puhul tuleks lisada elemendid:

- Tekstiväli (Ees- ja perekonnanimi:)
- Tekstiväli (Ärinimi:)
- Tekstiväli (Postiaadress:)
- E-kiri (E-mail:, milles süsteem valideerib eposti aadressi korrektset sisestust)
- Tekstiväli (Telefon:) või lisavalikutega väli Telephone advanced
- Select (Vihje tüüp:) ning lisada sinna soovitud väärtused
- Image file (Fotofail) *NB: tarnitakse meie keskkonda oktoobris*
- Textarea (Vihje sisu:)
- Submit button(s) Sisesta

Veebivormi teavitusi saab seadistada veebivormiga samal real olevast nupust seadista -> Emails/Handlers, kuhu on võimalik määratleda teavituste sündmused ja saadetavad e-kirjade vormistus.

3. Küsimus on tekkinud ka, et kuidas on kõige parem töötajate kontakte lisada. Kas on mingit malli ette anda või peaksin pigem ministriumist küsima?

Kontaktid kuvatakse kõikides veebides samale mallile (<http://159.89.9.11/kontaktide-koondvaade-mitme-asukoha-aadressiga.html>) Kontaktinfo imporditakse SAP-st või RMIT telefoniraamatust (lisavõimalustega lisateenus RMITilt).

4. Jätkan nüüd uue ameti veebi ehitamisega. Mul tekkis küsimus, kuidas luua sisulehti (ma olen veidi tuhlanud igasugustes juhendites juba)?

Sisulehti on võimalik luua menüüst Sisu/Content -> Lisa sisu -> Artikkel. Alternatiivina on võimalik kasutada olemasoleva artikli kloonimise funktsionaalsust. Viimase puhul on võimalik artiklis olevate komponentide kloonimisega tekitada nõ läbiv infopaigutuse muster veebilehe üleselt. Peale kloonimist salvesta esmalt kloonitud artikkel ja siis muuda selle sisu, sest suuremate artiklite puhul võib muudetud sisu kaotsi minna, kui sessioon aegub nt.

5. Kas olen õigesti aru saanud, et 2. tasandi pealkirjad saavad oma maandumislehe? Kas ka 1. tasand saab oma maandumislehe või see pole tehniliselt võimalik? Kas need tulevad sarnased nagu mil.ee lehel? Hetkel tegin näidiseks nii, et lõin artikli, mille sidusin 2. tasandi lingiga megamenüüs.

Menüüde tasemed (<https://riigikantselei.test.rmit.ee> näitel)

I – Valitsuse ja peaministri toetamine

II – AVALIKU TENISTUSE TIPPJUHID

III – Värbamine ja valik, Konkursid, Kompetentsimudel, Arendamine ja hindamine, Järelkasvuprogrammid

Jah, II-le tasandile on võimalik lisada maandumisleht. I-taseme menüü avab megamenüü või viitab lehelt välja (nt kriis.ee joonetagune link). Lahendusi, mida pakub mil.ee menüü ei ole VP 2.0 plarvormil lubatud nt Kaitseväge ja üksused -> Organisatsioon, mille alt avaneb täiendav menüü, mis ei ole põhimenüüs külastajale navigeeritav.

6. Meie hetkeseis on selline, et sisunõunikud on asunud artikleid looma. Menüü on ka enam-vähem valmis saanud. Nüüd hakkab minul kindlasti tehnilisi küsimusi tekkima (nt kaalud ja lehtede numbrid on teema, mis on mulle pisut võõras).

Kaalud on Drupali sisuhaldusraamistikus mõeldud järjestuste jaoks. Hetkel on kõik järjestuse määratlused võimalik sisutoimetajal teostada hiirega lohistades („drag and drop“ meetodil) – menüüde ja nende elementide järjestus, komponentide järjestus artiklis, avalehel.

7. Kas VP 2.0 tehnilise spetsifikatsiooni hetkeseis asub siin: <https://pilv.riigikantselei.ee/index.php/s/NRfDMLHAAFP2axN?path=%2FVP%202.0%20arendamine#pdfviewer> ? Ei leidnud sealt JSON-LD markup'i ja muid sisu veebis leitavust puudutavaid mittefunktsionaalseid nõudeid. Kas ma saan õigesti aru, et nende peale pole mõeldud ja neid ei tule?

Jah, viidatud aadressil on kirjas raamistik, mille alusel VP 2.0 arendatakse. JSON-LD markup'i selles kirjas pole. Pooldame viidatud, räägime RMIT-i ja arendajaga selle teema läbi ning võimalusel rakendame.

8. Meie kommunikatsioonispetsialist mainis mõtet harno.ee veebi ka blogifunktsionaalsus lisada. Ei leidnud selle kohta funktsionaalsetest nõuetest. Kuidas on mõeldud lahendada tugi blogilaadsele sisule?

Blogi funktsionaalsuse vajadusele eelanalüüsis ei viidatud, mistõttu pole seda ka baasfunktsionaalsuses realiseeritud. Kuna tegemist ei ole millegi ülikeerulisega ja Drupalil on selleks ka lahendus olemas, siis tuleks saata vajaduse lähteülesanne, millele võib lisada näiteid olemasolevast. Arutame töörühmas läbi ning leiame viisi teostuseks.

9. Väike asi veel: alusdokumentatsioon on Avaliku sektori veebide koosvõimeraamistiku viiteks <http://www.riso.ee/et/koosvoime/raamistik> . Seda URLi pole enam ammu.

RISO veeb kaotatu 2014 koos VP 1.0 kasutuselevõtuga. Vigane viide on tuleneb RMIT ja arenduspartneri vahelisest lepingus sätestatud nõuetest dokumentide vormistamisel (leping lõppes 2020 juuni). RK poolt ei hakanud seda meelevaldselt muutma.

10. Üheks kõige suuremaks mureks on ilmselt VP murdepunktid. Valitsusportaali spetsifikatsioon on kirjas murdepunktid, mida hetkel kindlasti ei rakendata. Ilmselt mingil põhjusel on neid muudetud – kas seetõttu, et muidu ei mahu esimese taseme menüü ära? Palju on MTA töötajaid, kes ei näegi oma tööarvutis desktop vaadet. Ka minul endal on väga vähe vaja brauseri akent vaid täisvaatest väiksemaks teha, kui juba tablet vaade. Tundub, et muu lehe sisu sellest ei muutu, ainult menüü vaade. Kas saaks seda kohendada selliselt, et peamenüü muudetakse „burgeriks“ alles siis, kui see enam kõrvuti ei mahu?

VP 2.0 lehed kohanduvad erinevate suuruste ja resolutsioonidega seadmetesse selliselt, et kogu info oleks alati leitav ja loetav. Tahvelseadme vaates ei muutu kindlast ainult menüü, ka sisus on suurel määral ümberkorraldusi (nt avalehe uudiste plokk). See ei ole ainult murdumine, vaid veeb arvestab kuvatava info loetavusega st ka kirja suurust säilitatakse automaatselt ekraani punkti tihedust arvesse võttes. Disaini ja front-end raamistiku on loonud Velvet DP. Meil ei ole alust arvata, et nad on eksinud valdkonnas kehtivate reeglite ja heade tavade vastu.

Nõustume, et veebilehe selline käitumine võib olla teatud olukordades probleem (eriti vanema generatsiooni dataprojektoriga pildi seinale näitamine) ning veebilehitseja 90% suurendusaste rakendamine ei ole kuigivõrd intuiitivne lähenemine.

Katsetus näitas, et vaate muutumine toimub laiusel 1260 px, millest väiksema laiusel ekaani kasutus on 2020 aasta statistika järgi marginaalne. Sellegi poolest oleks abi, kui me saaksime täpsemad andmed probleemset kuvatavate töökohaarvutite arvu ja resolutsioonide kohta sh info, kas resolutsiooni on kasutaja poolt soovituslikult erinevaks muudetud.

Kuna platvormile sellise muudatuse tegemine ei ole pelgalt kohendamine, siis palutud täpsustav info on oluline, et saaksime probleemile lahendust pakkuda.

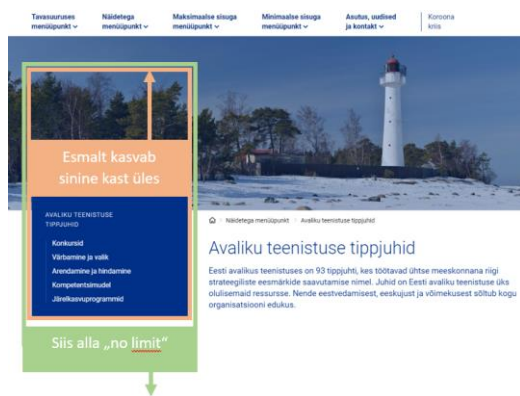
11. Mobiili vaade – MTA-l on uuel aastal plaanis juurutada oma veebi Chat. Olete te mõelnud, kuhu paigutatakse Chati ikoon, kui menüü burger asub mobiili ekraani all paremas servas?

Meil on olemas kogemus kriis.ee (vana VP platvorm), millele sai eriolukorras rakendatud Chatbot lahendus (mobiilseadme paremas alumises nurgas). Meil tekkis analoogne probleem, kuna sellesse regiooni tekkis ka „tagasi üles“ ikoon veebilehe kerimisel. Uues VPs võib Chati nupu paigutada burgerist vasakule (keskele), kuna burger ega tagasi üles nupp (vasakul) ei jää katma lehe sisu, mis vanal VP-l probleemiks osutus.

Küll aga võib kriis.ee kogemusest öelda, et Chati nappu ei peaks kohealt kuvama kõikidele sisulehtedele, kuna see hakkas kriis.ee lehel kasutajaid häirima ja sellekohaseid pöördumisi tuli mitmeid. Võiks olla kuvatud alaliselt määratav, et kuvatakse määratud sisulehtedel kohealt ja teiste puhul tekib Chati nappu, kui külastaja on kerinud lehe lõppu.

12. Siin arendaja jiras on Sinu kommentaar viimane - <https://fenomen.atlassian.net/browse/VPD8-106>. Tead Sa, mis suunas sellega liigutakse? See mure sai kunagi meie poolt kirja pandud.

Jutt käib II taseme menüüploki kuvamisest artikli vaates. See ei tohiks pika menüü korral tekitada tühimikku lead teksti ka sisu vahele. Kuna Velveti disainer on vaadetes näinud ette menüüploki liikumist, siis sellekohane paranduse soov front-endis ka neile edastatud. Velvet on lubanud parandused tarnida järgmisel nädalal

13. Lehelt välja suunduvad lingid – need on natuke liiga silmatorkavad ja muudavad midu viisaka sisu natuke inetuks. Kas on ideid/mõtteid, kuidas saaksin lehelt välja viidata nii, et see silma ei riivaks? Kuna soovime tekstid teha kliendikesksemaks (vältida seaduse ümberkirjutamist), siis selliseid viidete blokke tuleb palju. Toon siia erinevad vaated ja soovin nõu, kuidas seda olukorda lahendada ja milline on neist parim valik?

- Lingid on eraldi paragraafides

- ✓ Maamaks tuleneb maa maksustamishinnast, mille määrab kohalik linna- ja vallavalitsus.
- ✓ Maksustamishind kujuneb maa potentsiaalsest tulukusest, maa sihtotstarbest ja asukohast, mitte aga maa tegelikust kasutusest.
- ✓ Lähtudes maa maksustamishinnast ja sellele omistatud maksumäärast arvutab maksu- ja tolliamet maamaksu ning korraldab maamaksu tasumist.

- [Maakatastriseadus](#)
- [Eesti Geoportaal](#)
- [Katastriüksuse kõlvikud](#)
- [Maa maksustamishinna määramine ja vaidlustamine](#)

- Lingid on automaatsete bulletitega

- ✓ Maamaks tuleneb maa maksustamishinnast, mille määrab kohalik linna- ja vallavalitsus.
- ✓ Maksustamishind kujuneb maa potentsiaalsest tulukusest, maa sihtotstarbest ja asukohast, mitte aga maa tegelikust kasutusest.
- ✓ Lähtudes maa maksustamishinnast ja sellele omistatud maksumäärast arvutab maksu- ja tolliamet maamaksu ning korraldab maamaksu tasumist.

- [Maakatastriseadus](#)
- [Eesti Geoportaal](#)
- [Katastriüksuse kõlvikud](#)
- [Maa maksustamishinna määramine ja vaidlustamine](#)

- Lingid on siliseeritud bulletitega

- ✓ Maamaks tuleneb maa maksustamishinnast, mille määrab kohalik linna- ja vallavalitsus.
- ✓ Maksustamishind kujuneb maa potentsiaalsest tulukusest, maa sihtotstarbest ja asukohast, mitte aga maa tegelikust kasutusest.
- ✓ Lähtudes maa maksustamishinnast ja sellele omistatud maksumäärast arvutab maksu- ja tolliamet maamaksu ning korraldab maamaksu tasumist.

- ✖ [Maakatastriseadus](#)
- ✖ [Eesti Geoportaal](#)
- ✖ [Katastriüksuse kõlvikud](#)
- ✖ [Maa maksustamishinna määramine ja vaidlustamine](#)

- Lingid on koodis
-iga lahutatud. Siin on näha, et teksti sees lehelt välja viitamise juurde tuleb samuti nooleke.

- ✓ Maamaks tuleneb maa maksustamishinnast, mille määrab kohalik linna- ja vallavalitsus.
- ✓ Maksustamishind kujuneb maa potentsiaalsest tulukusest, maa sihtotstarbest ja asukohast, mitte aga maa tegelikust kasutusest.
- ✓ Lähtudes maa maksustamishinnast ja sellele omistatud maksumäärast arvutab maksu- ja tolliamet maamaksu ning korraldab maamaksu tasumist.

- ✖ [Maakatastriseadus](#)
- ✖ [Eesti Geoportaal](#)
- ✖ [Katastriüksuse kõlvikud](#)
- ✖ [Maa maksustamishinna määramine ja vaidlustamine](#)

Väliste linkide selge markeerimine on väga oluline kasutajale ja see on disainis selliselt ka ette nähtud. Kui vähegi võimalik, siis tuleks kasutada artikli jaluses olevat sektsiooni „Lingid“, kuhu on võimalik lisada teemakohaseid linke. Küllastajale tekib leheülene muster, mis võimaldab tarbida ära artikli sisu ja vajadusel saada täiendavat infot mujalt.

Kui viidete lisamine konteksti on vajalik, siis ükski eeltoodud näidetest ei ole päris õige. Soovitus on kasutada horisontaalajaotust tekstilõikudega (66/33). Parempoolsesse tuleks lisada HTML mall lingigrupp. Tekstilõikude vahele ei peaks panema määrangut „Eralda tulbad joonega“, kuna lingigrupil on vertikaalne joon olemas. Tulemus:

- ✓ Maamaks tuleneb maa maksustamishinnast, mille määrab kohalik linna- ja vallavalitsus.
- ✓ Maksustamishind kujuneb maa potentsiaalsest tulukusest, maa sihtotstarbest ja asukohast, mitte aga maa tegelikust kasutusest.
- ✓ Lähtudes maa maksustamishinnast ja sellele omistatud maksumäärast arvutab maksu- ja tolliamet maamaksu ning

- [Maakatastri seadus](#)
- [Eesti Geoportaal](#)
- [Katastriüksuse kõlvikud](#)
- [Maa maksustamishinna määramine ja vaidlustamine](#)

13. Ma ikka mätsan selle ajajoonega. Mul on mitu küsimust. 1) Kuidas saaks ikkagi nii, et see kast, mille sees on kogu info ja seal all poleks teksti „loe edasi“. Seal pole mitte midagi edasi lugeda, jutt lühike ja lõvv.

Kõigepealt peab mainima, et ajajoone komponent ei toimi avalikus vaates korrektselt ja selle parandust on meile Velvet lubanud järgmisel nädalal. Mis puutub „loe edasi“ nupu näitamist, siis algse spetsifikatsioonidokumendi koostamisel oli see teema arutlusel, kuid tänaseks sealt

„haihtunud“. Oleme teinud sellekohase päringu ADM-ile, kas oleks võimalik nt ajajoone komponendile täiendav määrang lisada?. Loodame vastust lähiajal.

Ilma „loe edasi“ nuputa ajajoone lipikute lisamine on meie hinnangul platvormi paindlikkuse osas vajalik. Me ei toeta nupuga ja nuputa lipikute „miximist“ samal ajajoonel, kuna viimane ei allu klõpsamisele ja näiks külastajale katkisenä.

14. 2) Ajajoonele midagi lisades ei saa ainult aastaarvu panna, peab olema kuupäev ja kuu ka. Aga kui mõned infokastid on näiteks mingisuguse tähtsa projekti/koostöö kohta, mis vältas terve aasta või peaks seal olema nt 2000-2009, siis seda panna ei saa. Väga tahaks.

Ajajoone lipikute kuupäeva kranulaarust me muutma ei hakka, soovitus läheneda sisu koostamisel loovalt ja vajalikud täpsustused lipiku tekstis ära märkida. Kasutada mingi projekti lõppemise kuupäeva ja lisada, et projekt kestis terve aasta. 2000-2009 puhul võiks lisada kaks lipikut: 2000 – käivitus projekt, mille eesmärgid olid ... ja 2009 lõppes projekt, mille tulemused olid ...

15. 3) Väike foto võiks olla sellel ajajoonel näha. Tahaksime oma esimese peadirektori ja praeguse kenasti pildiga panna. Kas sa oskad mind nende küsimustega aidata?

Ajajoon on hetkel katki ja selle parandust lubad Velvet järgmisel nädalal. Pildi lisamise võimalus peab olema võimalik <https://projects.invisionapp.com/share/THRHO0A7W2#/screens/363139568> . Kui komponent korda tehakse, siis oskan juhendada pildi lisamist.

16. Dokumentidest – kas olete proovinud üles laaditud faile portaali sisse logimata olekus alla laadida? Ma proovisin nüüd seda dokumendiploki uuesti artiklisse embeddida, ja incognito aknas on ikka nii, et kui üritan faili alla laadida, siis annab leht teate „ligipääs keelatud“. Kas see on mingi instantsi jama? Wat is goin on. :D

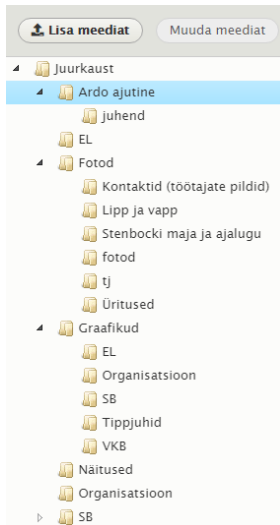
Probleem anonüümse kasutaja õigustes, mis on arenduskeskkonnas parandatud.

17. Kõige akuutsem mure on mul see, kuidas pagan faile õigesti üles laadida. Kuidas ma ka ei üritaks, ikka tekib mingi soga. Pliis näidake seda põhjalikult ette. Lisaks: segamini on mul vist reaalsed küsimused sisutoimetamise kohta ja mingid märgatud vealaadsed asjad ja muu väljajelamine. Loodan, et sellest tekkiv frustratsioon ei ole väga kauakestev. Kuidas laadida üles faile? Faili lisades ei teki selle juurde infot formaadi, mahu ega lisamise kuupäeva kohta. teed sisuartikli, lisad sinna ploki "tekstilõik", sinna lisad failidega tabeli templaadi, ja siis üritad lahtrisse faili lisada. meediahalduris lisad faili, toksid pealkirja, ja ainus valik seejärel on "embed". paned siis, et embed, ja salvestad artikli. lõpptulemuseks on lahter, kus on failinimi lingiks, failipealkiri selle all tekstiks, ja failinimele vajutades ei saa sa faili, vaid saad mingi /media/[node]/edit, ja tavavaates sellele litsudes saad muidugi "ligipääs keelatud". kui url-ist kustutada "edit", siis tuleb lihtsalt "Lehte ei leitud!". Kuidas ometi on see meediahaldur mõeldud töötama? otselinki failile on pea võimatu normaalselt kusagilt kätte saada. mida ma pean tegema, kui mul on vaja ühele lehele 100 faili üles laadida?

Failide käsitlemise variantidest on tehtud eraldi artikle: <https://riigikantselei.test.rmit.ee/failide-kasitlemine-test> (vportal/1portalv liigipääsuks).

Mitu faili on võimalik üles laadida korraga, kui hoida alla Ctrl klahvi. Soovitus on valmistada ette meediabrauseri struktuuripuu (Menüüst Content tuleks valida vahekaart meedia brauser .../admin/content/browser), milles on meedia ja dokumendid üksuste või sisu järgi liigitatud.

Juurkausta failide laadimine muutub üsna kiiresti hoomamatuks ja hilisem korrastamine on töömahukas. Näide RK lehelt:

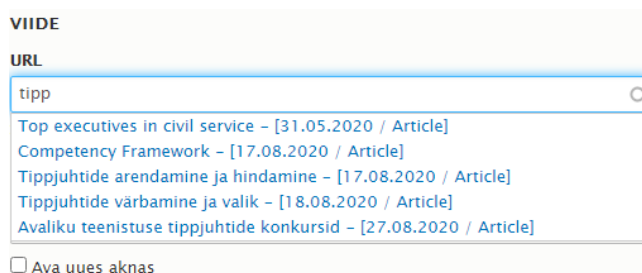

18. Meediahaldur töötab ainult Chrome'iga, mitte Firefoxiga. Kas see ongi nii ette nähtud? Firefoxiga faili või pilti üles laadides jääbki vaade üleslaadimise ootuse ringi ketramisele.

Testitud Firefox Browser 81.0.2 ja seisuga 22.10 toimib nii meedia brauseris masslaadimine, kui ka üksiku meedia elemendi laadimine artiklis.

19. Kuidas saab juba loodud sisuartikli lisada menüüstruktuuri? Sealt ülevalt I tasandi menüüst saab jah lisada, aga ainult uut artiklit luues (minu arusaamise järgi). Kui artikkel on juba valmis tehtud ja hakkad siis menüüd neist looma, siis jäin küll jänni. Sisuartikli vaates on ka puudu menüüsse lisamise linnuke - "using the node edit page > "menu settings"". Aga kui ka poleks,siis kas see üldse töötaks? Menüüstruktuuri valikust adminnmenüüs artiklit menüüsse lisades see url-is ei kajastu. <https://www.drupal.org/docs/core-modules-and-themes/core-modules/menu-ui-module/adding-a-link-to-a-menu>

Lingi lisamine menüüstruktuuri toimub menüüde haldamise vaatest (Content -> menüüjaotused), milles tuleb vastava menüüjaotuse lingigrupp avada muutmiseks. Viite väljale tuleb alustada lisatava artikli pealkirja trükkimist. Süsteem tuvastab leitud vasted automaatselt, millede hulgast tuleb lisada soovitud artikkel. Sama saab teha ka avalehel kiirmuutmise funktsiooniga.

Sisemiste viidete loomisel tuleb need alati selliselt luua, mitte lisada sinna /node või /artiklinimi linki käsitsi.

20. Kas I tasandi menüüpunkt on mingi tähemärgipiirang, et mahuks ära kahele reale? Kui jah, siis mis see on?

Piirang on 50 märki koos tühikutega.

21. Millise status code'iga tuleks lisada alternatiivne, ümbersuunatav url sisuartiklile? Nt kui täispikk url on stiilis agri.ee/et/eesmargid-tegevused/euroopa-merendus-ja-kalandusfond-emkf-2014-2020, aga tahad, et samale lehele viiks ka agri.ee/emkf-2014-2020?

Ümbersuunamisi ka viitealiasid on olemas sama loogikaga nagu vanas VP-s. Esimest varianti saab kasutada artikli muutmise vaates „URL redirects“ paneelist või lisada neid menüüst Seadistus -> Otsing ja metaandmed -> URL Redirects nupust +Add redirect.

Ümbersuunamine <https://riigikantselei.test.rmit.ee/kompetents> vaikimisi aadressiga artiklile <https://riigikantselei.test.rmit.ee/valitsuse-ja-peaministri-toetamine/avaliku-teenistuse-tippjuhid/kompetentsimudel>

22. Kuidas luua veebivormi? Kuhu jooksevad veebivormi andmed? Kust need saab alla laadida?

Veebivormi loomise loogika on kirjeldatud küsimuse 2 vastuses. Tulemusi saab suunata koos vastustega ühele või mitmele e-posti aadressile. Vastuste arvu ja koondvaadet on võimalik näha menüüst Struktuur -> veebivormid. Soovitud vormi tulemusi on võimalik näha valides nupu tulemused. Tulemusi on võimalik Excelisse laadida, kui valida vahekaart „allalaadimine“ ja sealt märkida „Generate Excel compatible file“ (edasine on juba Excelis info jaotamine tulpadesse):

Vastused Allalaadimine Clear

Avaleht > Haldus > Struktuur > Veebivormid

The **Download** page allows a webform's submissions to be exported into a

FORMAT OPTIONS

Export format [?]
Delimited text

Warning: Opening delimited text files with spreadsheet applicatio format.

Delimiter text format [?] *
Comma (,)

Generate Excel compatible file [?]

23. Kui embeddida accordion teise accordioni sisse, siis ankrulink ei tööta - ei viska selle ploki juurde. Kas see tähendab, et tegelikult akordioni sisse teist akordioni panna ei saa? Kahju, see oleks nende soovituslike üüüüuratute sisuartiklite loomisel abiks.

Pikkade sisuartiklite loomine ei ole kuidagi taunitav. Kui artikli sisu on küllastajale huvipakkuvalt sõnastatud, siis tarbitakse selle sisu ka pikas artiklis lõpuni. Lisaks on komponentidele võimalik lisada toimivaid ankruid mingi seksioonile viitamiseks.

Akordionit akordioni sisse võimaluse avastamine (akordioni elemendi sisse horisontaaljaotuss, mille sisse on võimalik uuesti akordion lisada) on tegelikult „häkk“. Arendaja ettepanekut sellise kombinatsiooni keelamiseks me ei pooldanud, kuna hierarhilise akordioni tekitamine artiklis võib üksikutel juhtudel olla õigustatud. Oleme esitanud ADM-ile palve sellises kombinatsioon is ankru toimivaks muutmiseks – kuna tegemist on skoobivälise täiendusega, siis võib sellega minna aega.

Printsiibis läheb selline lahendus VP kontseptsiooniga vastuollu, kuna see koondab piiratud alale mitmes kihis informatsiooni. Lahendus ei ole mugav mobiilsete seadmete kasutajatele ja põhjustab

väga laias ulatuses vertikaalset kerimist. Kindlasti peab olema välistatud akordioni ja sakkide omavaheline kombineerimine.

24. Copypaste praeguselt lehel ei kustuta ära liigseid html-elemente. Nt kõik div-elementid pean ise pärast source'ist maha kustutama, isegi tekstilõigu aktiveerimine ja formaadipuhastuse nupu vajutamine ei võta neid ära. Kas saab teha nii, nagu praegusel kodulehel, s.t et copypaste tooks sisuartiklisse ainult formaatimata teksti?

Sisu puhastamiseks on mitmeid võimalusi:

- Sisu kopeerimisel Wordist küsib süsteem selle puhastamist kujunduselementidest hüpikaknaga (ei pruugi toimida Chromega)
- Sisu kopeerimine nt pdf failist või olemasolevast veebist saab puhastada tekstilõigu tööriistaribal asuvast nupust T_x
- Sisu kleepimiseks on tekstilõigu tööriistaribal nupud „Asetamine Wordist“ ja „Asetamine tavalise tekstina“ (Ctrl+Shift+V) (ei pruugi toimida Chromega)
- Kasutada võib ka tekstide liigutamist läbi Notepadi või kasutada mõnda tasuta veebilahendust paljudest.

Lähtekeskonna stiilide kopeerumine tekstilõigu sisse põhjustab anomaaliaid selle kuvamisel avalikus vaates. Liigsete stiilide leidumist saab kontrollida, kui lülitada sisse nupp „Lähtekood“ ja seal esinevad elemendid „Style“, koos teksti stiili, suurus määranguga.

25. Miks loob süsteem igas kuus üles laaditud failidele eraldi kausta? miks on see vajalik? ma soovin laadida faile kaustadesse teemade, mitte kuupäevade kaupa, et oleks millaski ehk võimalik teha nii, et loon kausta, laadin sinna failid ning seejärel mingi mooduli/ploki vms abil kuvan vaatamiseks kogu kaustas sisalduvate failide hinniku koos üles laadimise kuupäeva, nime ja pealkirjaga. praeguse loogika järgi peaks ma siis failid kõik ümber töstma sellise lahenduse puhul või dubleerima.

Sellest küsimusest ei saa täpselt aru, eraldi kausta loomisese loogikast. Failide lisamist ja dokumentide esitamist on eelnevates vastustes käsitletud.

26. Miks failinimedes eesti tähti ei muunda täppideta versioonideks? a la õ > o, ü > u jne?

Kui probleemiks on nt veebilehitsejas avatud pdf fail nime lõhkumine aadressiribal, siis ei lahendaks konverteerimine nt tühikut. Soovitus on järgida failide nimetamise head tava, asendades täpitähed tühikud alakriipsudega käsitsi enne keskkonda laadimist. Kui teema tekitab keskkonna kasutamisel probleeme, siis paneme selle arendajale hinnastamiseks.

27. Tekstiploki templaad "linkide grupp" > linki lisades tuleb lingile element class="list-group-item list-group-item-action" ise source'is lisada. Lihtsalt loetelus enteriga uuele reale minnes ja linki lisades class automaatselt ei lisandu.

Kuna see käitumine on mitmel korral probleeme põhjustanud, siis teeme sellele kiire lahenduse. Asendame keskselt lingigrupp html templiidi, milles on nt 10 linki. Üleliigsete linkide eemaldamine on oluliselt lihtsam, kui neid sinna juurde panna.

Üldiselt tuleb arvestada, et lisatud html templiitide muutmisel on omad nipid (soovitud teksti kirjutamine templiidi sõna sisse ja siis eemaldada alguse ja lõpu tähed – „**kiirelt kätte**“) vältimaks katkiminemist. Samuti ei ole tihtipeale pääsu source-s tehtavatest parandustest.

Teeme tulevikus lingigrupi eraldi komponendina, mida saab paigutada artiklisse eraldiseisvana või horisontaaljaotuse sisse. Täitmine oleks samasugune nagu artikli jaluses seotud viited seksioon

28. Miks on templaadis "kontaktinfo 2" (ehk ka teistes?) telefoninumber täägiga <a href>?

See tühi „href“ on jama Velveti poolt, mida esineb ka mujal. Nt tekstiplokk pildiga on Card title samuti tühi href, kuigi seal on ka nupp „Loe veel“. Viidatud viga tuleneb front end koodist <http://159.89.9.11/cards.html> kuna html on tuletatud otseselt Card komponendist, kus pilt ja card title on tervik.

Teeme kiiremas korras parandused html templiitides ja katsume leida lahenduse juba lisatud sisule.

29. Ajajooneloomine sisuartiklis: tegemist on väga tore funktsiooniga, aga kas ma olen õigesti aru saanud, et sinna saab lisada üksnes valmis loodud artikleid jm sisu, mida ei saa panna minevikku (vähemalt ma sellist võimalust ei suutnud tuvastada)? See justkui kaotab osaliselt funktsiooni väärtust: meie ajajooned ja protsessid ei alanud ju mitte VP2.0iga, vaid oluliselt varem ja nii mõnelgi juhul on ka juba käimasoleva protsessi puhul vajalik minevikku vaadata. Kas saaks mõelda, et oleks võimalik sisu loomist ajatada ka minevikku?

Ajajoonelipikud järjestatakse seotud artikli loomise kuupäeva alusel. Loomise kuupäeva saab muuta artiklil Autorluse teave seksioonist. Sinna on võimalik kuupäeva numbreid käsitsi lisada või lisada väärtus kuupäevavalijast. Varaseim valitav kuupäev on 1.01.1902

30. Jätakuvalt arengukavade esitlemine, mis võiks olla majadel sarnane ja lähtuda Eesti 2035-st? Pakutud ühismenüüst ma enam arengukavade kohta ei leidnud (või on see mõeldud alusdokumentide alla? Kui nii, siis on mul kuri kahtlus, et seda sisu inimestele maha müüa saab olema üsna raske, kui mitte võimatu ☹). Kui võimalik, võiks sel teemal ka korras peatuda.

Sarnase/samalaadse sisu esitamine erinevatel veebilehtedel on oluline ja selles tuleb kokku leppida. Viimane sellekohane üleskutse saadeti nt ministeeriumite personalijuhtidele – töötamine asutuses, personali info sisulehtedele kajastatav info ja selle ülesehitus.

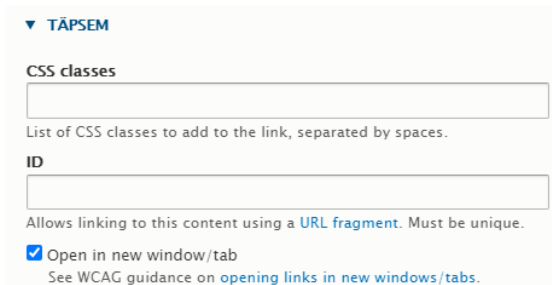
Kuna pakutud menüü ei rahuldanud ministeeriumeid, siis jäi teema otsusetu. Kokkulepe jäi, et me arutleme teemat väiksemas ringis ja anname siis infot kokkuleppe kohta.

31. Jätakuvalt aeglus, aga sellest olete te niigi teadlikud. Kas lubatud leevendus oktoobris on tulemas ja millal?

Aegluse teema on tõesti olnud takistuseks sisuloome protsessis. RMIT on teavitanud õige/lõpliku tehnilise arhitektuuri valmimisest. Ajakava kohaselt toimub lehtede loomine sellele 30.10 ja loodud sisu kolimine 2.11. Peale seda kasvab oluliselt ka veebi teenindamiseks planeeritud taristuressurs, mis lahendab selle teema.

32. Jagan enda tähelepanekuid ja murekohti: 1. Lingid – osadele linkidele tekib taha nooleke, mis suunab lehelt välja, osadele mitte. Miks? Ei ole võimalik kõiki linke üle käia ja ühtlustada, aga visuaalselt on hetkel ebaühtlane.

Linkide stiilid ja nooleke tekivad automaatselt. Nooleke tekib lehelt välja viitava lingiga, kui selle atribuutidesse on tehtud vastav määrang:

▼ TÄPSEM

CSS classes

List of CSS classes to add to the link, separated by spaces.

ID

Allows linking to this content using a [URL fragment](#). Must be unique.

Open in new window/tab
See WCAG guidance on [opening links in new windows/tabs](#).

33. Pealkirjad ja lingid on kõik sinised, kui noolekest ka taha ei teki, siis ei erista linke tekstist. Samuti kurtsin, et mallidele info kopimine – lingid ei „liigu“. Samas ei taha tõmmata teksti Notepadist vms läbi, sest siis kaob ära muu vormistus-kujundus.

HTML mallidega töötamine võib olla kohati tülikas. Esimene eeldus anomaaliata vältimiseks on varjatud vormingute välistamine tekstide kopeerimisel artiklisse.

34. Manusfailid – paratamatult tuleb neid teksti sisse lisada. See on kõige tüütum koht. Neid ei saa paigutada teksti sisse, sulgudesse vms. Ei allu üldse liigutamisele.

Failide käsitlemise variantidest on tehtud eraldi artikkel: <https://riigikantselei.test.rmit.ee/failide-kasitlemine-test> (vportal/1portalv liigipääsuks). Faili lisamine lause sisse halvendab oluliselt kasutajakogemust, kuna raskendab sisu tarbimist.

35. Kui lisada faile või viiteid sisulehe lõpus, siis kuvab lehel „Related links“ ja „Related files“ – miks inglise keeles?

Tegemist on kasutajaliidese terminitega, mida ei ole tõlgitud. ADM on platvormi loomisel kasutanud ressursi välisriikidest, mis võiks olla põhjenduseks olukorrale. Tõlkimata termineid on platvormil palju. Tegemist on segava faktoriga, kuid see ei takista sisuloome protsessi. RMIT-i kinnitusel saavad kõik tõlked lisatud novembri alguses.

36. Sisulehe kaanepilt. Fotot üles laadides lisan pildi allkirja. Tihti kasutame teiste tehtud fotosid, millele tahame viidata – kas laivi minnes tekib pealkiri kuhugi – nt kursoriga üle tõmmates?

Autorlusega seotud teabe korrektne esitamine veebilehel on üks olulisi teemasid, mida me platvormi vahetusega sooviksime korrastada. Mis puutub artiklite päises oleva „hero image“ (kaanepilt), siis tegemist on kujunduselemendiga, mille autorinfo kuvamisele lahendus hetkel puudub. Oleme disainerile sellekohase küsimuse edastanud.

37. Jaluses olevad sotsiaalmeedia ikoonid. Kui jätan Twitteri tühjaks, siis ikoon jääb ikka avalehele alles. Tahaks lisada ka Instagrami ja Flickri. Kuidas seda saaks?

Tegemist ühega teadaolevatest vigasest, mis parandatakse tarnega 24. – 25. oktoober. Instagrammi ja Flickri ikoonid tuleb tellida lisaks, kuna neid ei ole seni vajadusena märgitud.

38. Struktuur. Lõin struktuuri, kus on teemapealkiri + viited valdkondade kaupa. Struktuurist ei õnnestu ära kustutada ülejäänud n-ö tühjasid viiteid, mida ei ole vaja hetkel sisuga täita.

Keskonda lisatud tühjad viited saab eemaldada menüüjaotuste haldusest (content -> menüüjaotused). Tuleb avada muutmist vajav menüüjaotus ja selle menüütulp, milles asuvas viitekogust toimub eemaldamine.

39. Kas võib jääda ühele teemale nt 4 alamlehte, teisele 6? Kas on võimalik neid hiljem juurde lisada?

Juurde lisada, muuta olemasolevaid või eemaldada üleliigseid on alati võimalik. Alamlehtede arvu osas peaks võimalusel jälgima üldist tasakaalu – 4 ja 6 on OK.

40. 9. Avalehele saab tekitada ka kiirlinkide koha?

Jah saab! Sisu (content) vaates tuleb valida sisutüübiks „avaleht“ ning valida sellele muuda nupp. Avalehe haldus on printsibiis täpselt sama nagu artikli oma. Lisad horisontaaljaotuse, selle sisse tekstilõik paragrahvi. Tekstilõiku paigutad html malli „lingigrupp“.

Juhisvideo avalehe toimetamise kohta on lisatud ka meie pilvekeskkonda <https://pilv.riigikantselei.ee/index.php/s/NRfDMLHAAFP2axN> kaustas „Veebitoimetajate seminarid 2020 juuni“.

41. 10. Avastasin, et meil on sisus päris palju viitamist meie oma uudistele. Kas uudiste lingid ületõstmisel muutuvad?

Uudiste migreerimisel võtame seda vajadust arvesse. Me ei saa välistada, et mõnedel juhtudel migreerimise käigus muutub link. Muutunud link muutub seeläbi katkiseks ja sellest annab teada planeeritud katkiste linkide kontroll.

42. Palun kinnitage, kas ma saan ikka tulevikus teha VP 2.0-s sellist aliaast, et harno.ee/keeleoppekulud viiks harno.ee/kusiganes/menüüs/seesisutegeltasub?

Kinnitame! Näide toodud 21. küsimuse vastuses

43. Tekkis vahepeal ka paar muud küsimust: Kas kaasamise plokk avalehel on kohustuslik ka ametitele?

Kaasamise plokk on üks avalehe kohustuslikest plokkidest, mis peab olema kõikidel VP 2.0 saitidel. Selle sisustamine on kokkulepete küsimus. Selles võib olla infot asutuse, ministeeriumi või riigiüleste kaasamisprojektide kohta.

44. Kuidas käib vanade uudiste arhiivi üle toomine uuele lehele?

Saame keskset abi uudiste migreerimisel kahel eeldusel: 1. veebileht on vana valitsusportaali platvormil (VP- ministeeriumid / VAP- asutused) 2. Uus veebileht asub keskse haldus- ja majutuspartneri (RMIT) juures.

RMIT on uudiste migreerimisega ettevalmistusega alustanud (aluseks EMTA VAP veebileht). Asutustele edastatakse tehniline kirjeldus andmete eksportimiseks vanast veebist (teostaja asutuse IT partner). RMIT impordib andmed uude veebi.

45. Kas e-teenuste nuppu saaks silmapaistvamaks soovi korral?

E-teenuste nupp on loodud väga silmapaistvana juba praegu. Sellist vertikaalse nimetusega disainielementi veebilehel rohkem ei kasutata – nupp on teadlikult kontkestist täiesti väljas. E-

teenuste nupu mõte on koondada pöördumiskohana kõik asutuse teenused / portaalid. Selline asutusteülene ühtlustamine võimaldab külastajal alati samast kohast toiminguid alustada.

Nuppu ei saa muuta, kuna küsimus pole ainult värvis.

46. Kes pakub välisveebile arendusi?

Oleme koostanud arendusmudeli, mille kohaselt võivad arendustöid teostada selleks pädevad osapooled: Arendustöid võivada teostada selleks pädevad osapooled: asutuse enda arendusüksus, asutuse enda IT-maja, keskne haldus- ja majutuspartner või väline partner erasektorist.

Arendusmudel on leitav meie pilvekeskkonnas:

<https://pilv.riigikantselei.ee/index.php/s/NRfDMLHAAFP2axN> kaustas „VP 2.0 arendamine“.

47. Kas kuskil on ka tehniline kirjeldus ja summad, mida saab edaspidi vp2.0 haldusega. Kes haldab?

Veebilehe pidamist keskse haldus- ja majutuspartneri juures (RMIT) oleme me nimetanud baasteenuseks so teenus, millela ei ole võimalik veebilehte jätkusuutlikult pidada. Teenuse maksumus tuleneb kahest komponendist: riigipilve taristukulu ja personalikulu (1FTE DevOps + 0.15FTE projektijuht).

Baasteenuse info on leitav meie pilvekeskkonnas:

<https://pilv.riigikantselei.ee/index.php/s/NRfDMLHAAFP2axN> kaustas „Keskne haldus- ja majutusteenus“.

Lisa 2 käsitleb teenuse tingimusi. Lisa 3 on kirjeldatud teenuse maksumus ühele veebilehele. Kuna kõik riigiasutused ei liitu üheaegselt, siis on ühe veebilehe maksumuse tänu taristu kulule muutuv – mida rohkem veebilehti seda odavam teenus. Aastaks 2021 oleme planeerinud 29 veebilehe liitumist, mis kahjuks ei ole kindel, kuna osad soovivad teenuse kallidusele viidates jätkata enda majutuses.

48. Kas sellele on ka mingi tehniline piirang, kui jagan enda kasutajat kodulehe muutmiseks ca 3-le inimesele?

Õnneks on, samal kasutajal on lubatud üks aktiivne sessioon korraga. Äkki teeks neile eraldi kasutajad?